

Porty lotnicze świata 2009

Jerzy Liwiński

Na świecie na 1700 lotniskach funkcjonują porty lotnicze. Głównym zakresem ich działalności jest naziemna obsługa pasażerów i ładunków oraz zabezpieczenie materiałowo-techniczne i nawigacyjne statków powietrznych wykonujących na nich operacje startu i lądowania. Porty lotnicze zlokalizowane są głównie przy aglomeracjach miejskich, ale ze względu na zajmowane duże powierzchnie i uciążliwości związane z hałasem znajdują się zazwyczaj w znacznej odległości od ich centrów.

1. Port lotniczy Paryż-Charles de Gaulle - terminal 2F użytkowany przez linię lotniczą Air France, źródło: Air France

Informacje zbiorcze

ACI (Airport Council International) aktualnie zrzesza 575 operatorów zarządzających 1633 lotniskami w 179 krajach, skupiającymi 97% światowego ruchu. Pozwala to uznawać dane statystyczne organizacji ACI jako reprezentatywne dla całego światowego lotnictwa komunikacyjnego. Z opublikowanego wstępnego raportu międzynarodowej ACI, wynika że w 2009 r. porty lotnicze na świecie obsłużyły 4445 mln pasażerów i 73,2 mln ton ładunków, a samoloty komunikacyjne wykonały 67,3 mln operacji startów i lądowań. Powyższe dane statystyczne dotyczące liczby odprawionych pasażerów, ładunków i wyko-

nanych operacji lotniczych uzyskane z portów lotniczych nie pokrywają się z wynikami publikowanymi przez linie lotnicze na świecie. Są one dwukrotnie wyższe, co wynika z faktu, że przewoźnicy ewidencjonują swoje wyniki według rejsów, a porty rejestrują obsłużone przewozy osobno dla przylotu jak i odlotu. W stosunku do roku poprzedniego liczba obsłużonych pasażerów zmniejszyła się o 2,7%, tonaż ładunków o 8,2%, a operacje lotnicze zmalały o 5,5%. Na osiągnięcie niekorzystnych wyników zasadniczy wpływ miał zaistniały kryzys gospodarczy na świecie. Pod względem dynamiki ubiegły rok składał się z dwóch etapów: spadku ruchu w trzech pierwszych kwartałach i wzrostu

w ostatnich miesiącach roku. Procentową dynamikę wzrostu-spadku liczby obsłużonych pasażerów i ładunków w portach lotniczych w poszczególnych miesiącach 2009 roku przedstawia rysunek 2.

W ruchu międzynarodowym odprawiono 1,8 mld pasażerów i 41,7 mln ton ładunków, tj. odpowiednio o 4,2% i 10,1% mniej niż rok wcześniej. Zrealizowana obsługa pasażerów i ładunków stanowi odpowiednio 41% i 57% całości ruchu (krajowego i międzynarodowego). Najwięcej pasażerów w ruchu międzynarodowym obsłużyły porty lotnicze: Londyn-Heathrow, Dubaj, Paryż, Frankfurt i Hong Kong.

W ubiegłym roku w rankingu największ-

szych portów lotniczych nastąpiły pewne zmiany. Największym pasażerskim portem lotniczym pozostaje dalej amerykański Atlanta-Hartsfield, ale na drugie miejsce awansował Londyn-Heathrow, a na trzecie Pekin. Zajmujący dotychczas drugie miejsce port w Chicago przesunął się na miejsce czwarte. Ranking największych portów lotniczych wg. liczby obsłużonych pasażerów przedstawia tabela 1.

Pod względem tonażu obsłużonych ładunków największymi portami są: Memphis, Hong Kong, Szanghaj, Seul i Anchorage. Ranking największych portów lotniczych towarowych przedstawia tabela 2.

Pod względem liczby wykonanych operacji startów i lądowań największymi portami są: Atlanta, Chicago, Dallas/Fort Worth, Denver i Houston. Ranking największych portów przedstawia tabela 3.

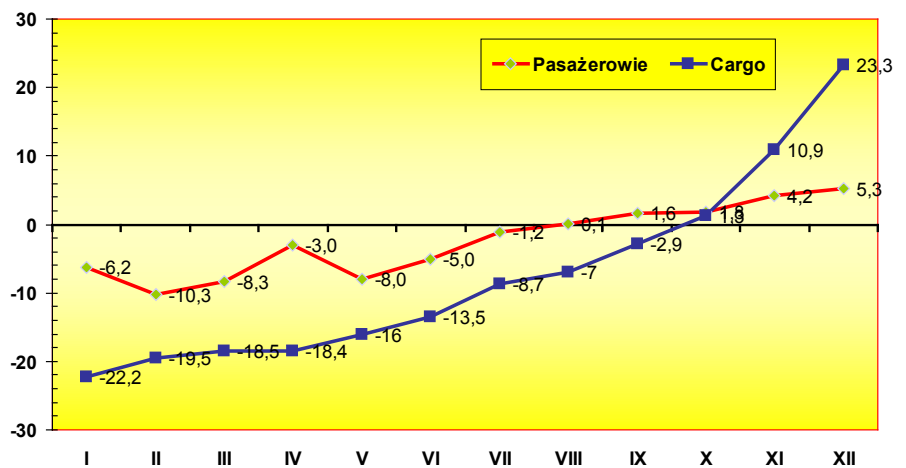
Z trzydziestu największych portów wg. liczby obsłużonych pasażerów czternaście znajduje się na kontynencie amerykańskim, osiem w Azji / Pacyfiku, siedem w Europie i jeden na Bliskim Wschodzie; wg. tonażu ładunków: czternaście znajduje się w Azji, dziesięć w Ameryce Północnej, pięć w Europie i jeden na Bliskim Wschodzie; natomiast wg. wykonanych operacji startów i lądowań: dwadzieścia dwa w Ameryce Północnej, sześć w Europie i po jednym w Azji i Ameryce Południowej.

Ranking regionów 2009

Udział regionów świata w portowej obsłudze pasażerów, ładunków i wykonanych operacji lotniczych startu i lądowań w 2009 r. przedstawiają rysunki: **3, 4 i 5**.

W regionie Ameryki Północnej, obejmującej USA i Kanadę, funkcjonuje 370 portów lotniczych. W ubiegłym roku odprawiono w nich 1465 mln pasażerów (32,9% światowej liczby) i 23,4 mln ton ładunków (31,9%). W stosunku do roku poprzedniego liczba pasażerów zmniejszyła się o 5,4%, a tonaż ładunków zmalał o 10,7%. Portami o największym ruchu pasażerskim są: Atlanta, Chicago i Los Angeles, natomiast towarowym: Memphis, Anchorage i Louisville. Spadek liczby obsłużonych pasażerów i ładunków w amerykańskich portach lotniczych jest jednym z największych na świecie i był wynikiem stagnacji związanej z ogólnosiwiatowym kryzysem. Największych spadków doznała prawie cała czołówka portów: Chicago, Nowy Jork-JFK i Miami.

W Europie w 46 krajach funkcjonuje 400 portów lotniczych, z tego najwięcej we Francji, Hiszpanii, Rosji, Grecji i Wielkiej Brytanii. W podziale ACI do tego regionu zalicza się także wszystkie kraje b. ZSRR, Grenlandię i Turcję. Ogółem w portach europejskich obsłużono 1360 mln pasażerów (30,6% światowej liczby) i 15 mln ton ładunków (20,5%).

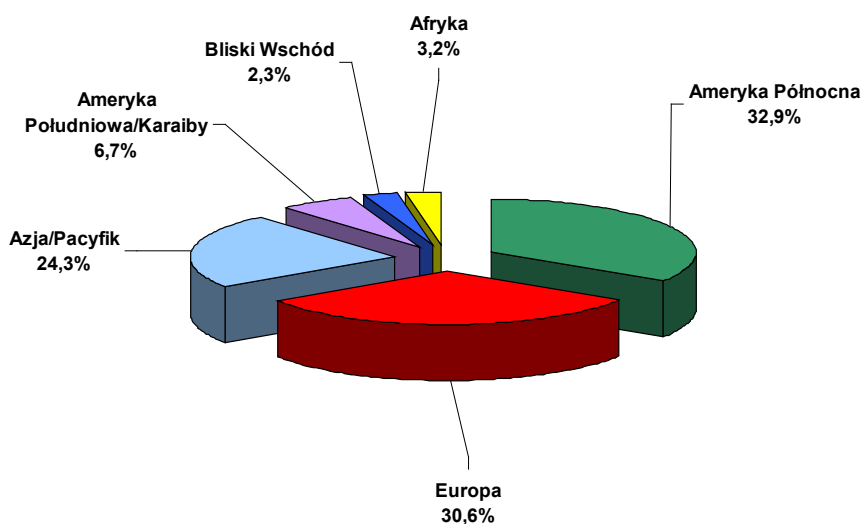

2. Procentowa dynamika wzrostu/spadku liczby obsłużonych pasażerów i ładunków w portach lotniczych w poszczególnych miesiącach 2009 r.

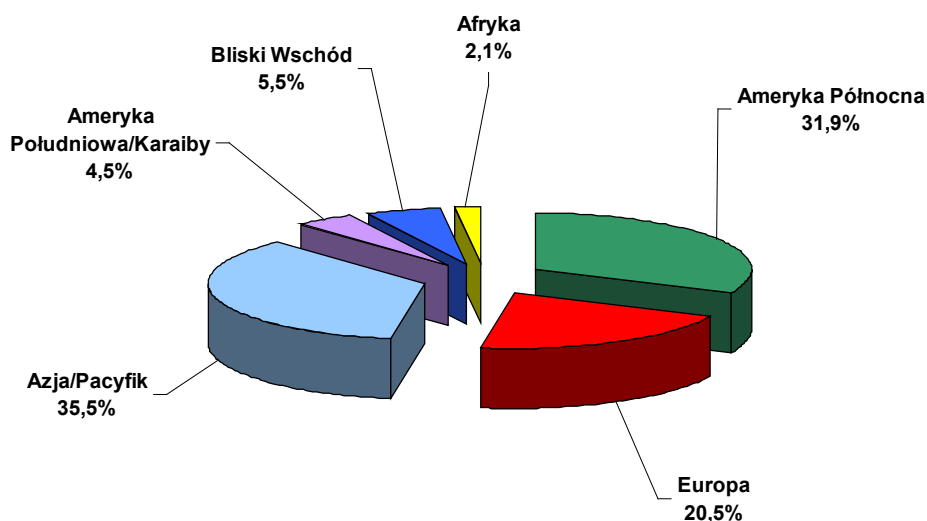
Tab.1. 2009 Ranking największych portów (przewozy pasażerskie)

Ranking	Port lotniczy	Kod portu	Liczba pasaż. (w tys.)	Zmiana roczna	Udział ruchu międzynarodowego
1	Atlanta – Hartsfield Int., USA	ATL	88032	-2,2 %	9 %
2	Londyn – Heathrow, Wlk. Brytania	LHR	66037	-1,5 %	57 %
3	Pekin – Capital, Chiny	PEK	65330	16,8 %	14 %
4	Chicago – O`Hare Int., USA	ORD	64398	-8,8 %	13 %
5	Tokio – Haneda, Japonia	HND	61904	-7,2 %	0 %
6	Paryż – Charles de Gaulle, Francja	CDG	57885	-4,9 %	48 %
7	Los Angeles – International, USA	LAX	56519	-5,5 %	23 %
8	Dallas / Fort Worth – Int., USA	DFW	56030	-1,9 %	5 %
9	Frankfurt – International, Niemcy	FRA	50933	-4,7 %	50 %
10	Denver – International, USA	DEN	50167	-2,1 %	3 %
11	Madryt – Barajas, Hiszpania	MAD	48249	-5,1 %	23 %
12	Nowy Jork – JFK, USA	JFK	45912	-3,9 %	49 %
13	Hong Kong – Chek Lap Kok, Chiny	HKG	45561	-4,8 %	53 %
14	Amsterdam – Schiphol, Holandia	AMS	43569	-8,1 %	40 %
15	Dubai – International, ZEA	DXB	40902	9,2 %	78 %
16	Bangkok – Suvarnabhumi, Tajlandia	BKK	40500	4,9 %	58 %
17	Las Vegas – McCarran, USA	LAS	40460	-8,2 %	3 %
18	Houston – George Bush, USA	IAH	39993	-4,1 %	13 %
19	Phoenix – Sky Harbor, USA	PNX	37825	-5,2 %	1 %
20	San Francisco – International, USA	SFO	37366	0,2 %	19 %
21	Singapur – Changi, Singapur	SIN	37204	-1,3 %	60 %
22	Guangzhou, Chiny	CAN	37048	10,8 %	13 %
23	Jakarta, Indonezja	CGK	36467	13,3 %	10 %
24	Charlotte – Douglas, USA	CLT	34578	-0,5 %	6 %
25	Miami – International, USA	MIA	33886	-0,5 %	46 %
26	Orlando – International, USA	MCO	33731	-5,4 %	10 %
27	Rzym – Fiumicino, Włochy	FCO	33723	-4,0 %	27 %
28	Sydney, Australia	SYD	33445	0,4 %	28 %
29	Newark – Liberty Int., USA	EWR	33401	-5,5 %	26 %
30	Monachium – F.J. Strauss, Niemcy	MUC	32681	-5,4 %	28 %
140	Warszawa – Fryderyk Chopin	WAW	8321	-12,2 %	90 %

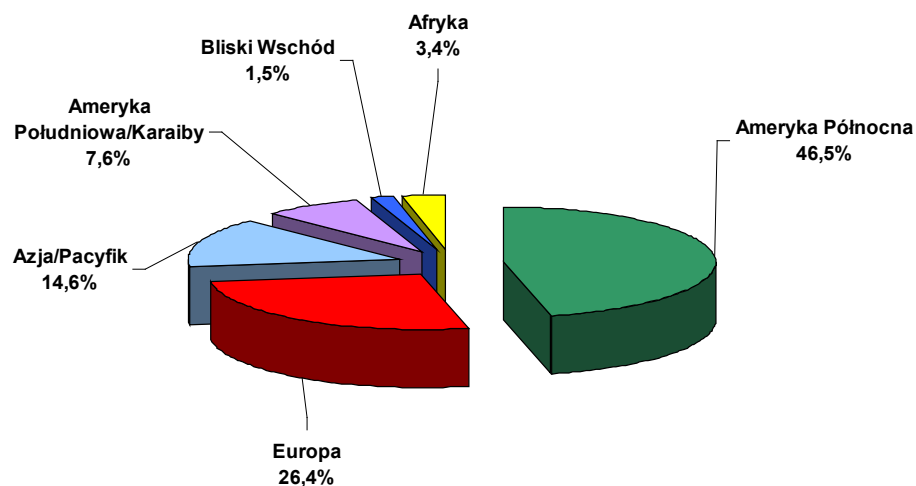
Źródło: Raport ACI

3. Udział regionów świata w portowej obsłudze pasażerów w 2009 r.

4. Udział regionów świata w portowej obsłudze ładunków w 2009 r.

5. Udział regionów świata w portowej obsłudze operacji lotniczych startu i lądowań w 2009 r.

W stosunku do roku poprzedniego liczba pasażerów zmniejszyła się o 5,5%, a tonaż ładunków zmalał o 11,4%. W polskich portach lotniczych dynamika spadku była jeszcze większa i wyniosła w ruchu pasażerskim -7,7% i towarowym -15%. W pierwszej dziesiątce największych pasażerskich portów świata znajdują się trzy europejskie: Londyn-LHR, Paryż-CDG i Frankfurt, natomiast w rankingu towarowych dwa: Paryż-CDG i Frankfurt.

Port lotniczy w Warszawie, który w 2009 r. obsłużył 8,3 mln osób zajmuje w światowym rankingu 140 miejsce, tj. o 11 miejsc gorzej niż w roku poprzednim. Wynik ten jest konsekwencją bardzo wysokiego spadku liczby pasażerów zaistniałego w ub.r. (-12,2%). Należy nadmienić, że spośród 150 największych portów na świecie większe spadki od Warszawy zanotowało tylko siedem z nich, z tego jeden port europejski (Dublin -12,6%).

W regionie Azji funkcjonuje 410 portów lotniczych. W podziale ACI do tego regionu zalicza się 49 państw, które leżą na kontynencie i wyspach Pacyfiku. Ogółem porty azjatyckie obsłużyły 1080 mln pasażerów (24,3% światowej liczby) i 26 mln ton ładunków (35,5%). Roczna dynamika wzrostu ruchu pasażerskiego wyniosła 3,2%, a tonaż ładunków zmniejszył się o 4,9%. W pierwszej dziesiątce największych pasażerskich portów świata znajdują się dwa azjatyckie (Pekin i Tokio-HND), a w rankingu towarowych cztery (Hong Kong, Szanghaj, Seul i Tokio-NRT).

W regionie Ameryki Południowej funkcjonuje 250 portów lotniczych. W podziale ACI do tego regionu zalicza Amerykę Południową, Środkową i Karaiby. Ogółem porty tego regionu odprawiły 300 mln pasażerów (6,7% światowej liczby) i 3,3 mln ton ładunków (4,5%). Roczna dynamika wzrostu ruchu pasażerskiego wyniosła 0,8%, a tonaż ładunków był mniejszy o 12,2%. Największymi portami są: meksykański Mexico City B. Juarez (24,4 mln) oraz brazylijskie: Sao Paulo Guarulhos (22,3 mln), Sao Paulo Congonhas (13,6 mln) i Brasilia (12,6 mln).

W Afryce funkcjonuje 170 portów lotniczych. Odprawiły one 135 mln pasażerów (3,1% światowej liczby) i 1,5 mln ton ładunków (2,1%). W stosunku do roku poprzedniego liczba pasażerów zmniejszyła się o 1,8%, a tonaż ładunków zmalał o 10,6%. Wartości liczbowe ruchu lotniczego są niewspółmierne małe w stosunku do obszaru i ludności, która zamieszkuje na tym kontynencie. Największymi są południowoafrykańskie porty Johannesburg (17,6 mln) i Kapsztad (8 mln). W regionie Bliskiego Wschodu funkcjonuje 60 portów lotniczych, które odprawiły 105 mln pasażerów (2,4% światowej liczby) i 4,0 mln ton ładunków (5,5%). Porty arabskie jako jedyne na świecie osiągnęły dodatnią dynamiką rocznego wzrostu zarówno liczb

by pasażerów (7,1%) jak i ładunków (3,4%). Największym portem jest Dubaj, który pełni w tym regionie rolę przesiadkowego „hubu” i jest głównym dla największego przewoźnika arabskiego Emirates. Jeszcze pięć lat temu port w Dubaju obsługiwał 24,8 mln pasażerów, a obecnie już 40,9 mln. Stało się to za sprawą corocznej, niespotykanej w innych portach świata, wysokiej dynamiki wzrostu: 2004 r. – 20,2%, 2005 – 15,6%, 2006 – 16,2%, 2007 – 19,3%, 2008 – 9% i 2009 – 9,2%.

Ranking najlepszych portów wg. Skytrax

Brytyjska firma konsultingowa Skytrax opublikowała wyniki rankingu najlepszych portów lotniczych edycji 2009/2010. W specjalnych ankietach wzięło udział 9,8 mln pasażerów linii lotniczych ze 100 krajów, a sondażem objętych było ponad 210 lotnisk. Przedmiotem oceny były wrażenia z 39 świadczonych na nich produktów i usług, w tym: odprawa biletowo-bagażowa, wchodzenie na pokład samolotu, działalność sklepów wolnocłowych, obsługa przylotu, transfery, ochrona i bezpieczeństwa oraz czystość obiektów lotniskowych i itp. Sondaże są prowadzone od 1999 r., a ze względu na przejrzystość procesu oceny oraz stosowanie zasad pełnej niezależności stają się one opiniotwórcze i stanowią cenne źródło informacji.

W ubiegłym roku wśród 10 najlepszych portów było siedem azjatyckich i trzy europejskie. Najwyżej oceniony został Singapur-Changi, a kolejne miejsca zajęły: Seul-Inchoen, Hong Kong, Monachium, Kuala Lumpur, Zurych, Amsterdam, Pekin, Auckland i Bangkok.

Wybrano też najlepsze porty w poszczególnych regionach świata. W Europie najlepszym okazał się Monachium, w Ameryce Północnej – Vancouver, w Ameryce Południowej – Lima, w Ameryce Środkowej / Karaibach – Panama, w Afryce – południowoafrykański Kapsztad (Cape Town), a na Bliskim Wschodzie – Bahrajn.

Podsumowanie

W 2009 roku w portach lotniczych na świecie obsłużono 4445 mln pasażerów i 73,2 mln ton ładunków. W stosunku do wyników roku poprzedniego liczba pasażerów zmniejszyła się o 2,7%, a tonaż ładunków o 8,2%. Na spadki w branży lotniczej zasadniczy wpływ miało spowolnienie światowej gospodarki, co jest konsekwencją zaistniałego kryzysu gospodarczego. Port lotniczy w Warszawie, który obsłużył 8,3 mln osób zajmuje w światowym rankingu 140 miejsce, tj. o 11 niżej niż w 2008 r.

Aktualnie na świecie występują już wyraźne symptomy poprawy sytuacji na rynku transportu lotniczego. Z opublikowa-

Tab.2. 2009 rok - ranking największych portów lotniczych (obsługa ładunków)

Ranking	Port lotniczy	Kod portu	Tonaż ładunków (tys. ton)	Zmiana roczna
1	Memphis Int., USA	MEM	3697	0,4 %
2	Hong Kong, Chiny	HKG	3385	-7,5 %
3	Shanghai Pu Dong, Chiny	PVG	2539	-2,3 %
4	Seoul Inchoen, Korea Płd	ICN	2313	-4,6 %
5	Anchorage Int., USA	ANC	1990	-14,9 %
6	Louisville Int., USA	SDF	1949	-1,3 %
7	Dubaj Int., ZEA	DXB	1927	5,6 %
8	Frankfurt, Niemcy	FRA	1888	-10,6 %
9	Tokio Narita, Japonia	NRT	1852	-11,8 %
10	Paryż Ch. de Gaule, Francja	CDG	1818	-10,8 %
11	Singapur Changi, Singapur	SIN	1661	-11,8 %
12	Miami, USA	MIA	1557	-13,8 %
13	Los Angeles Int., USA	LAX	1506	-7,6 %
14	Pekin Capital, Chiny	PEK	1421	4,0 %
15	Taipei Chiang Kai Shek, Tajwan	TPE	1358	-9,0 %
16	Londyn Heathrow, Wielka Brytania	LHR	1349	-9,2 %
17	Amsterdam Schiphol, Holandia	AMS	1315	-17,9 %
18	Chicago O' Hare, USA	ORD	1150	-14,1 %
19	Nowy Jork JFK, USA	JFK	1135	-21,8 %
20	Bangkok Int., Tajlandia	BKK	1045	-10,9 %
21	Guangzhou, Chiny	CAN	955	39,3 %
22	Indianapolis Int., USA	IND	900	-9,0%
23	Tokio Haneda, Japonia	HND	779	-8,3 %
24	Newark Liberty, USA	EWR	768	-13,5 %
25	Luxemburg Int., Luxemburg	LUX	629	-20,2 %
26	Osaka Kansai, Japonia	KIX	609	-28,0 %
27	Shenzhen, Chiny	SZX	606	1,3 %
28	Dallas / Fort Worth Int., USA	DFW	602	-8,6 %
29	Kuala Lumpur, Malezja	KUL	601	-9,7 %
30	Mumbai, Indie	BOM	568	1,6 %
.....	Warszawa Fryderyk Chopin	WAW	50	-8,3 %

Źródło: Raport ACI

6. Samolot Airbus A320 linii lotniczej Finnair w porcie lotniczym Helsinki, źródło: Finnair

Tab.3. 2009 rok - ranking największych portów lotniczych (operacje lotnicze startów i lądowania)

Ranking	Port lotniczy	Kod portu	Liczba operacji (w tys.)	Zmiana roczna
1	Atlanta Hartsfield Int., USA	ATL	970,2	-0,8 %
2	Chicago O' Hare Int., USA	ORD	827,7	-6,1 %
3	Dallas / Fort Worth Int., USA	DFW	638,8	-2,5 %
4	Denver International, USA	DEN	606,0	-2,2 %
5	Houston George Bush, USA	IAH	578,1	-5,8 %
6	Los Angeles Int., USA	LAX	545,2	-12,4 %
7	Paryż Charles de Gaulle, Francja	CDG	525,3	-6,2 %
8	Las Vegas McCarran, USA	LAS	511,1	-11,7 %
9	Charlotte Douglas, USA	CLT	509,3	-5,0 %
10	Pekin Capital, Chiny	PEK	488,5	13,6 %
11	Filadelfia International, USA	PHL	472,7	-3,9 %
12	Londyn Heathrow, W. Brytania	LHR	466,4	-2,6 %
13	Frankfurt International, Niemcy	FRA	463,1	-4,7 %
14	Phoenix Sky Harbor, USA	PHX	457,2	-9,0 %
15	Madryt Barajas, Hiszpania	MAD	435,2	-7,4 %
16	Minneapolis International, USA	MSP	432,6	-3,7 %
17	Detroit Wayne Country, USA	DTW	432,6	-6,5 %
18	Nowy Jork JFK, USA	JFK	412,9	-5,2 %
19	Newark Liberty Int., USA	EWR	411,2	-5,2 %
20	Toronto Lester B Pearson, Kanada	YYZ	407,7	-5,3 %
21	Amsterdam Schiphol, Holandia	AMS	406,9	-8,9 %
22	Phoenix Deer Valley, USA	DVT	402,3	6,9 %
23	Monachium F. J. Strauss, Niemcy	MUC	396,8	-8,2 %
24	San Francisco Int., USA	SFO	379,7	-2,1 %
25	Salt Lake City International, USA	SLC	372,3	-4,3 %
26	Nowy Jork La Guardia, USA	LGA	353,2	-6,7 %
27	Miami International, USA	MIA	351,4	-5,7 %
28	Los Angeles, Van Nuys, USA	VNY	351,2	-9,2 %
29	Mexico City International, Meksyk	MEX	348,1	-5,0 %
30	Boston Logan International, USA	BOS	345,3	-7,1 %
....	Warszawa Fryderyk Chopin	WAW	123,2	-10,6 %

Źródło: Raport ACI

nych raportów organizacji ACI wynika, że w pierwszym kwartale 2010 r., w porównaniu takiego samego okresu roku poprzedniego, liczba obsłużonych pasażerów wzrosła o 6,1% (w tym w ruchu międzynarodowym – 8,4% i krajowym – 4,3%), a tonaż ładunków o 24,1% (w tym w ruchu międzynarodowym – 32,1% i krajowym – 12,2%).

Fotografie: **1** oraz **6 ÷ 12** prezentują wybrane porty lotnicze. ◀

mgr inż. Jerzy Liwiński jest Naczelnikiem Ośrodka Informacji Naukowej, Technicznej i Ekonomicznej Urzędu Lotnictwa Cywilnego

7. Samolot komunikacyjny szwajcarskiego przewoźnika Swiss przed terminalem w Zurichu, źródło: port lotniczy Zurich

8. Największe samoloty komunikacyjne świata Airbusy A380 przed terminalem portu lotniczego w Dubaju, źródło: Airbus

9. Terminal portu lotniczego w Tuluzie Blagnac, źródło: Port lotniczy Tuluza

10. Samoloty komunikacyjne europejskich linii lotniczych przez terminalem portu lotniczego w Hamburgu, źródło: Jerzy Liwiński

11. Airbus A320 hiszpańskiej linii lotniczej Iberia w porcie lotniczym Valencja, źródło: Iberia

12. Kontenery cargo przygotowane do załadunku na samoloty w Zurichu, źródło: Port lotniczy Zurich